

HANGYA

Tíz tojás — egy üzletrész.

Hogy miért van szükség a szövetkezetek üzletrész- és forgótőkéjének gyarapítására, azt ma már részletesen megmagyarázni igazán felesleges. Elmondottuk ezt a buzaüzletrész-jegyző akciónál elégszer. A szövetkezeteknek is helyt kell állniok a gazdasági élet mai viharában és el kell mindent követniök, hogy a pénz sajnálatos elértéktelenedéséből származó bajokat kiköszöböljék.

Valamikor — a szövetkezeti mozgalom első korszakában — amikor két krajcár volt egy tojás ára, bizonyosan az egész falu népe szívesen hordta volna be a tojást a szövetkezetbe, üzletrészt jegyző alapra. A tojáskupecsek azonban akkor sem fizettek két krajcárt egy tojásért, legfeljebb egyet. Bizony, ezek nem adtak sokszor még egy krajcárt sem a tojásért, hanem elvittek magukkal egy kis cérnát, szatyingot, néhány varrótűt, egy csomó színes szallagot stb., ezeket eladogatták méterenként, de nem pénzért, mert hiszen a boltban olcsóbban meg lehetett venni ezt a portékát, hanem tojásért.

Több haszonnal fog járni az, ha a termelők a szövetkezetekbe viszik a házi szükségletükön felül termelt tojást. Tíz tojásért kapnak egy dalab 20 leis üzletrészt. A tojásbevéltésnek e módja a következő előnyökkel fog járni: 1. Hozzájut mindenki egy biztos 5 százalékos kamatozású értékpapirhoz. Ennek a papirnak a kamatait még az unokái is élvezhetni fogják; 2. Ha valaki még nem tagja a szövetkezetnek és tojás formájában jegyzi az üzletrészt, jogot szerez arra, hogy a szövetkezetnél vásároljon és a vásárlása arányában az esztendő zártaival megkaphassa a vásárlási visszatérítést. Ez a vásárlási visszatérítés a hűséges szövetkezeti tagoknál évenként sok-sok leire rughat, tehát egy év múltával a tíz beszolgáltatott tojásnak az ára többszörösen visszatérül; 3. A tojásgyűjtő akciónak legfőbb célja az, hogy a szövetkezetek alap- és forgótőkéjét szaporítsuk. Ha minden szövetkezet elegendő alap- és forgótőkével rendelkezik, akkor készpénzen tud árut beszerezni, nem szükséges drága, nagykamatu hitelt igénybe vennie. Az árakat tehát a legalacsonyabban szabhatja meg a saját boltjában, mert hiszen a szövetkezetnek nem célja a nyereszkedés. Hogy ebből mi haszna

lesz a tagoknak, azt igazán könnyű kiszámítani ma, amikor a legszerényebb háztartás is százazrekre rugó portákát fogyaszt, akkor több mint bizonyos, hogy a tíz tojás ára már az első bevásárlásnál visszakerül a házhoz.

Az alap- és forgótőke szaporításának a legfőbb célja az, hogy a Hangya-szövetkezetek hitel igénybevétele nélkül, készpénzen szerezhessék be az árut; üres raktáraikat megtölthessék mindenfajta portékával, főleg azokkal, amelyekre a falvak népének leginkább szüksége van. Ott, ahol a tojásgyűjtő akciót felkarolják, rövidesen látni fogják, hogy a különben lekicsinyelt tojásból megmozduló ezrek, esetleg százazrek, mit jelentenek a régenvárt olcsóság szempontjából. Minden szövetkezetnél egybe kell tehát gyűlnie néhány láda tojásnak.

Bartha Lajos.

Sóvárad község tanítója a fogyasztási szövetkezet elnöke és ügyvezetője, szövetkezeti munkásságáról meg kell emlékeznünk és egyes hite vesztett vezetőknek például oda kell állitnunk az ő meggyőződését, népének szeretetét, törhetetlen lelkesedését a szövetkezeti munkáért, megalkuvást nem tűrő folytonos törekvését és erőfeszítését a kitűzött cél felé.

Sóvárad népe néhány év előtt teljes bizalomvesztetten állott szembe a szövetkezettel. Annak régi ügyvezetője concurrens boltot nyitott, rácafolva mindazokra az igazságokra, melyeket azelőtt éppen ő hirdetett a népnek. Boltosai áruhiányokkal számoltak el és a csalódott tagok közönye és a tőkehiány, valamint a teljes érdektelenség szikla zátonyai között hanyódott a szövetkezet viharvert sajkája, minden percben elmerülésre készen.

De jött a gondviselés, küldte Bartha Lajost, ezt a lelkes, tetterős, törhetetlen akaratu fiatal tanítót, aki szembe nézett a hite vesztett néppel, szembe a tőkétlenséggel, szembe a teljes érdektelenséggel, vádakkal, gyanúsításokkal, hogy ő is csak mint elődje, a maga érdekeihez fog a szövetkezeti munkából kijukadni és e vigasztalan, sivár szövetkezeti terepből, verejtékes homloku, acél jellemű, fáradhatatlan kezű és népét fel-emelő, éveken át tartó munkásságával egy virágzó kertet teremtett. A haldokló

szövetkezet tagjait ma már lelkesedés, áldozatkészség, szövetkezeti szellem, céltudat tölti el, amit igazol, hogy a szövetkezetnek házat építenek, a kalácsa munka vágja és hordja az ingyen fát, az üzletrész jegyzések és tagkölcsonök gyűjtése újabban is 30—40.000 leit eredményezett és egy olyan lelkes Vezetőség áll a szövetkezet élén, a mely ma már át van hatva a közös cél erőt fakasztó, mély meggyőződéséről és iránta való áldozatkész lelkesedéséről.

A legsulyosabb, leghitehagyottabb helyzetekből is lehet példa szerint alkotni és teremteni és ma már hála Istennek, mindig sürűbben bukkanak fel az ilyen világító példák, amelyek hangosan igazolják, hogy nincs értetlen nép és hogy nem a népben vannak a hibák, hanem legfeljebb az előzményekben, a gyenge munkában, vagy elégtelen törekvésben, a cél kellő ismeretében, vagy horderejének a fel nem ismerésében. Kitaró, fáradhatatlan előretörésnek, meg nem alkuvásnak, egyszóval a hit apostoli erejének hiányában van a gyengesége minden gyengén összetartó és működő szövetkezetnek és vezetőségnek.

Bartha Lajos értekezletei, tanításai uton-utfélen, házról-házra járásai, személyes áldozatai az évekig tartó önzetlen munkában és tanításban, szóval emberfeletti munkája példát mutatott a mai komoly nehéz időkben mindnyájunknak, hogy a törhetetlen akaratu célkitűzések nem utópiák, nem teoriák, nem lemosolyogni való erőfeszítések és akarások, hanem tettekbe és végül eredményekbe szökkenő megvalósulások, valóságok, melyek előtt „Le a kalappal.”

A központ közleményei.

A rézgálic szükségletek bejelentése. Központunk ez évben is gondoskodni kíván a szövetkezetek gazdatagjainak rézgálic (kékkő) szükségletéről és idejében biztosítani óhajta a szükségletek pontos ellátását.

Felkérjük ennél fogva szövetkezeteink ügyvezetőit, szíveskedjenek a tagok rézgálic szükségletét sürgősen összeírni s azok összmenyiségét lehetőleg 8 napon belül központunknak, illetve a körzeti transitóraktárnak bejelenteni.

Előre is biztosítjuk szövetkezeteinket, hogy legjobb minőségű 98—99%-os rézgálicot szerzünk be, melyet a legelőnyö-

sebb napi árak mellett fogunk szövetke-
zeteinknek rendelkezésére bocsátani.

Ugyancsak felhívjuk szövetkezeteink
figyelmét a központunk által beszerzendő
I. a MAYUNGA raffiára, melyre vonat-
kozó bejelentéseket szintén kérjük meg-
tenni. Ugy a rézgalic, mint a raffiára
vonatkozó bejelentések kézhez vétele
után árainkat a szövetkezetekkel közölni
fogjuk.

E felhívásunk gyors elintézése abból
a szempontból rendkívül fontos, mert ily
módon a szőlős gazdák rézgalic szük-
séglete kellő időben lenne biztosítva.

Gazdasági eszközök: Áruosztá-
lyunk értesíti a szövetkezeteket, hogy
külföldről nagyobb szállítmányu gazda-
sági eszközök érkeztek központi raktá-
runkba az alanti részletezés szerint. —
E cikkekkel valamennyi transitó raktá-
runkat is ellátjuk.

Hámor áruk:

Ásó (hegyes, kubikos és szegedi füles)
Földhányó lapát, istállólapát, kapa
mindenféle kivitelben.

Vidats ekekés, váltóekekés, bácskai
ekefő, ekekés, ekekormány, eketalp.

Széna és trágyavilla 3—4 águ.

Marha szájosár.

Kerti gereblye Adler kivitelben és
sajtolt 8, 10, 12, 14 és 16 fogu.

Továbbá az ismert „Hangya” kasza,
mely a legjobb I. a. stiriai kovácsolt acél-
ból készült 65, 70, 75, 80, 85, 90 és
95 cm. nagyságokban. Horgany (Anker)
jegyű kaszakő fehér, fekete és piros szín-
ben 8 és 9”-os nagyságban, valamint
kaszakőtok zománczott és horganyzott
kivitelben, kaszkalapács és üllő.

**A közgyűlési jegyzőkönyvek be-
küldése.** Az alapszabályok 21-ik §-ának
módosítása tárgyában közzétett felhívá-
sunkban felkértük a szövetkezetek veze-
tősegeit, hogy a megtartott évi közgyű-
lési jegyzőkönyvet mindkét példányban
a közgyűlés után azonnal terjesszék be
központunkhoz az alapszabály módosítás
jóváhagyásának rávezetése céljából és
csak ennekutánna küldhetők be a köz-
gyűlés iratai a törvényszékhez. Miután az
eddig lefolyt közgyűlésekről sem érkezett
be valamennyi jegyzőkönyv, ezért ismét-
elten felkérjük a szövetkezetek vezetőit,
hogy ne mulasszák el eme felhívásunk-
nak pontosan eleget tenni, mert a tör-
vényszék a központ jóváhagyásának hiá-
nyában nem fogja a módosítást beje-
gyezni. *Ennélfogva a közgyűlési jegyző-
könyvek azonnali beküldése a központba
fontos teendő.*

**Központi üzletrészek 1922. évi
szelvényeinek beváltása.** Mintegy 80
szövetkezet maig sem küldte be az inté-
zetünknek jegyzett üzletrészek 2. számú
szelvényét az 1922. évre megállapított
osztalék folyósítása céljából.

Kérjük ennél fogva érdekelt szövet-
kezeteket, hogy e szelvényeket saját érde-
kükben mielőbb terjesszék be, mert az
osztalékot a szelvények beérkezésének
határnapja szerinti értékkel írjuk jóvá, s

így minden késedelem kamatveszteséget
jelent a szövetkezetnek.

Fontos tájékoztatás

összes szövetkezeteink részére az adó-
vallomási iverk és szövetkezeti mérlegek-
nek benyújtási határidejére vonatkozólag.

Több szövetkezetünknek közpon-
tunkhoz beérkezett értesítéséből azt állá-
pítottuk meg, hogy nagyon sok adó-
hivatal (Perceptoratus) a szövetkezetektől
az adóvallomási iv és az 1928. évi év-
végi mérleg azonnali beterjesztését köve-
teli és az említett iratok elő nem terjesz-
tése esetén bírságot helyez kilátásba.

Az adóhivataloknak e követelése
törvényellenes, mert — amint azt „Hangya”
lapunk folyó évi február hó 3-án kelt 5.
számában is közöltük — központunk a
kolozsvári pénzügyi vezérigazgatóságtól
az adóvallomási iverk és mérlegek előter-
jesztésére összes szövetkezeteink részére
folyó évi április hó végéig haladékot kért
és ezen haladékot nevezett pénzügyi
vezérigazgatóság a következő, itt eredeti
román szövegezésben és magyar fordí-
tásban is közölt rendelettel szövetkeze-
teinknek meg is adta.

E rendelet, melyet a pénzügyi vezér-
igazgatóság a hatósága alá tartozó összes
pénzügyigazgatóságoknak (Administrația
Financiară) megküldött, szószerint a
következő:

„România. Ministerul Finanțelor
Direcțiunea Generală din Cluj. Serviciul
Contribuțiuni No. 3044/1924. Cluj, la
28 Februarie 1924. — Domnule Admini-
strator! Cu ordinul Nr. 18.021/1924.
potrivit art. 90-legea contribuțiilor directe
Ministerul Finanțelor a dat amânarea până
în Aprilie pentru depunerea declarațiilor
societăților cari incheie bilanțuri și au
adunări generale.

Intre acestea întră și societățile coo-
perative — deci și acestea se vor folosi de
dispozițiunea de amânare luată prin citatul
ordin. — Director general: Simionescu
m. p. Subdirector general Dr. Toșa m. p.“

E rendelet magyar fordítását a követ-
kezőkben adjuk:

„România. — Pénzügyminiszterium.
Kolozsvári vezérigazgatóság. — Adóügyi
szolgálat. — Szám: 3044/1924. Kolozsvár,
1924. február 28. Administrator Ur!
A pénzügyminiszterium a 18.021/1924.
számu rendelettel — az egyenes adótör-
vénynek 90. cikke értelmében — az adó-
vallomások előterjesztésére azon társa-
ságoknak, amelyek mérleget készítenek
és amelyek közgyűlést tartanak, áprilisig
(a hó végéig) haladékot adott. Ezek közé
tartoznak a szövetkezeti társaságok is,
így tehát ezek is élvezik a hivatkozott
rendeletben foglalt halasztási rendelkezést.
Simionescu s. k. vezérigazgató. Dr. Tosa
s. k. al-vezérigazgató.“

Az oly szövetkezeteinket, amelyeket
a perceptoratusok a fenti rendelet dacára
is felhívnának arra, hogy adóvallomási
iveiket és mérlegeiket a fenti határidő le-

járta előtt nyujtsák be, felkérjük, szives-
kedjenek az illető perceptoratushoz a
következő román szövegű, bélyegmentes
értesítést intézni:

„Cătră On.

Perceptoratul de Stat
în

La invitarea D-voastră, ca se inain-
tăm imediat declarația de împunere pe
1924 și bilanțul de pe anul 1923 ai
cooperativei, avem onoare a ne referi la
ordinul No. 3044/1924 a Ministerului
Finanțelor Direcțiunea Generală din Cluj,
care ordin sună astfel:

„Domnule Administrator. Cu ordi-
nul Nr. 18.021/1924 potrivit art. 90-legea
contribuțiilor directe Ministerul Finanțelor
a dat amânarea până în Aprilie pentru
depunerea declarațiilor societăților — cari
incheie bilanțuri — și au adunări generale.
Intre acestea întră și societățile coo-
perative — deci și acestea se vor folosi de
dispozițiunea de amânare luată prin citatul
ordin. Director general Simionescu m. p.
Subdirector general Dr. Toșa m. p.“

Acest ordin a fost trimis cătră toate
Administrațiile Financiare de pe teritoriul
a Direcțiunei Generală din Cluj.

Prin urmare fiind acordată amânarea
pentru depunerea declarației și a bilan-
țului și pentru cooperativa noastră, avem
onoare a Vă încunoștiința, că după în-
cheierea bilanțului și după ținerea adu-
nării generale ai cooperativei, însă la tot
cazul înaintea expirării a terminului acor-
dat, v'om înainta declarația și bilanțul.

-----, la-----ziua-----luna 1924.

Cu stimă:“

Ezen értesítésbe az első kipontozott
helyre a szövetkezetre nézve illetékes
adóhivatal székhelyének román neve, a
második kipontozott helyre a szövetkezet
székhelyének román neve, a harmadik
kipontozott helyre a benyújtás napja, a
negyedik kipontozott helyre a benyújtás
hónapja irandó be.

Az így kiegészített értesítés aztán a
szövetkezet román szövegű cégbélyegző-
jével és a cégbélyegző alatt két igazga-
tósági tag sajátkezű aláírásával ellátva az
illetékes adóhivatal címére elküldendő.

Felhívjuk azonban szövetkezeteink
figyelmét arra, hogy a fentjelzett benyuj-
tási határidő letelte előtt a már előzőleg
küldött tájékoztatásunk szerint kiegészi-
tendő adóvallomási ivet és mellékleteit
az illetékes adóhivatalhoz a vonatkozó
tájékoztatásban jelzett módon feltétlenül
nyujtsák be, mert a benyújtási határidő
elmulasztása az adónak hivatalból leendő
megállapítását és illetve a szövetkezet
megbírságolását vonná maga után.

A „Hangya” című mellékletet szerkesztli:

DR. SZENT-IVÁNYI ÁRPÁD.

A melléklet tulajdonosa:

A „HANGYA” SZÖV. KÖZPONTJA, NAGYENYED

Kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

az E. O. E. Utkára.